

VERSLAG GOAB-KRING MIDDEN- NEDERLAND

Dit is het verslag van de regionale kenniskring Midden-Nederland over GOAB, die online plaatsvond op 22 maart 2022 van 10.00 – 12.00.

AGENDA

1. Welkom
2. Nieuws GOAB en NPO
3. Samenwerken aan de kwaliteit van ve
4. Startleeftijd ve
5. Evaluatie en afronding

WELKOM

Bij deze kring zijn zowel gemeenten als ve-aanbieders digitaal aangeschoven. Ongeveer 20 gemeenten en 15 ve-aanbieders namen deel. Deze gezamenlijke bijeenkomst is onderdeel van het landelijke ondersteuningstraject voor gemeenten en aanbieders, dat wordt uitgevoerd door Oberon, Sardes, CED-groep en de brancheorganisaties (maatschappelijke) kinderopvang en Sociaal Werk Nederland. Naast bijeenkomsten specifiek voor gemeenten of aanbieders dus nu ook een keer gezamenlijk om uit te wisselen, juist vanwege de gezamenlijke opdracht om (vanuit eigen verantwoordelijkheden) te werken aan onderwijskansen.

De uitvoerende partijen zijn vraagbaak voor gemeenten en aanbieders. Veel antwoorden en informatie zijn ook te vinden via de vernieuwde website www.goab.eu

Via een speeddate ontmoeten de aanwezigen elkaar en delen de eerste informatie aan de hand van de vraag: 'Wat staat er boven aan je ve-verlanglijstje?'

Zo is er onder andere gesproken over wensen omtrent:

- Vergroten taalniveau van ouders
- Werken met resultaatafspraken vergemakkelijken

NIEUWS GOAB EN NPO

GOAB

- Laatste GOAB jaar periode 2019-2022
 - Max 50% van 2022 budget mag meenemen naar volgend jaar als GOAB reserve.
 - Lukt het in corona-periode om circa 85%-90% budget 2019-2022 op te maken?
 - Ja, dit lukt de meeste gemeenten. Voorbeelden van extra inzet zijn bijvoorbeeld scholing, doorgaande lijn stimuleren, tijdelijk extra pedagogisch medewerker op zwaardere

- groepen (> 50% ve), impuls of scan ouderbetrokkenheid, extra tutoring, extra ondersteuning, extra ondersteuning zorgkinderen, een tolk, etc.
- Evaluatie GOAB periode 2019-2022, zie o.a. [webinar](#)
 - Eventueel nieuw GOAB-plan vanaf 2023, zie [format](#). Een plan is niet wettelijk verplicht, maar geeft een basis voor het uitvoeren van de gemeentelijke wettelijke taken.
- Implementatieonderzoek 960 uur en pbm'er
 - Meting 2 (over financiën) is [openbaar](#). Hieruit blijkt dat gemeenten gemiddeld 66% van hun GOAB-middelen besteden aan ve; de rest aan o.a. schakelklassen, verlengde schooldag, zomerscholen e.d. Uit het onderzoek onder aanbieders blijkt dat ongeveer 66% van de kostprijs wordt opgebouwd uit personeelskosten. Dit is in lijn met andere landelijke onderzoeken. Wel blijkt dat veel aanbieders (70%) de opbouw van de kostprijs niet/weinig inzichtelijk hebben.
 - Meting 3 (over pbm'er in de ve) verschijnt dit voorjaar.
 - In de herhaling: de urennorm pbm'er in de ve gebaseerd op aantal kinderen teldatum 1-1-2022 (10uur per ve-kind). We weten dat er sprake is van fluctuatie in aantallen kinderen (hoger/lager) bij de aanvraag tov 1 januari. Advies om hierover in overleg te treden met de gemeente als aanbieder. De 10 uur is de landelijke norm, en een minimum.
 - Er is gevraagd of er meer zicht is op een nieuwe richtlijn rondom de uurprijs voor de pbm'er in de ve. Er is geen landelijke richtlijn. Bij de opstart is een indicatie gegeven, gebaseerd op de te verwachten salarisschaal voor deze functie. Er zijn verschillen tussen gemeenten die wel of juist niet ook kosten voor overhead (management, coördinatie etc) meenemen in de uurprijs of enkel de werkgeverslasten (salaris+) vergoeden.
 - Licentie Peuterplein en Kleuterplein is vervallen; Kaleidoscoop bouwt af, licentie komt dus ook te vervallen (in 2025). Dit betekent dat aanbieders (en scholen in geval van Kleuterplein) medewerkers hier niet meer in kunnen laten trainen. Op den duur moet een ander programma gekozen worden (het moment is afhankelijk van het moment waarop pm'ers gehercertificeerd moeten worden, zo'n certificaat is 3 jaar geldig). Daarnaast kan het zijn dat gemeenten in de subsidievoorwaarden hebben opgenomen dat een programma moet zijn opgenomen in de Databank Effectieve Jeugdinterventies. Deze programma's zijn dat niet meer. Gebruik je ze, dan zou je dus mogelijk niet in aanmerking komen voor subsidie. Gemeenten en aanbieders waar dit speelt kunnen hierover met elkaar in gesprek gaan.

NPO

- Bestedingstermijn NPO middelen verlengd tot 31 juli 2025
 - Geen aanpassing in middelen voor gemeenten. Het geld wordt uitgekeerd tot 31 juli 2023 (zoals in de beschikking is benoemd). Je mag het uitgeven tot 2025, maar dat hoeft niet. Er volgt nog een formeel bericht naar gemeenten vanuit OCW.
 - Verdeling voor scholen wel aangepast: o.a. meer voor vo-leerlingen. Ook mogen scholen het geld over een langere periode besteden, net als gemeenten.
- NPO 2de voortgangsrapportage in april. Dit zal vooral ingaan op welbevinden van leerlingen.

Overig

- Nieuw kabinet en GOAB
 - Inzet op hoger bereik VE. Hier is nog weinig over bekend. De minister gaat dit verder uitwerken.
 - Inzet op Rijke schooldag vooral voor kinderen in kwetsbare wijken en buurten. Het nieuwe kabinet wil verder investeren in een rijke schooldag, als onderdeel van een brede aanpak van bestrijding van armoede in kwetsbare wijken door gemeenten, waarbij scholen zelf bepalen wat zij nodig achten om de kansenongelijkheid te verkleinen. Te denken valt aan begeleiding bij huiswerk, sport en cultuur in samenwerking met kinderopvang, plaatselijke verenigingen en

bibliotheken. Te beginnen bij de scholen waar de nood het hoogst is. Ambtenaren vanuit OCW werken dit nu concreet uit en kijken naar goede voorbeelden in het land.

- Op termijn afschaffen inkomensafhankelijke kinderopvangtoeslag. Idee is dat alle ouders met recht op kinderopvangtoeslag op termijn een vaste ouderbijdrage gaan betalen van 5% tot aan een maximum uurtarief zoals gesteld door het Rijk. Dit heeft gevolgen voor de vraag, de kosten voor met name lage inkomens (betalen nu 4%) en de financiering van het aanbod voor ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag. Daarnaast wordt de kinderopvangtoeslag straks direct uitgekeerd aan kinderopvanginstellingen, zodat ouders niet meer ‘verdwalen in de ingewikkelde regelingen of te maken krijgen met hoge terugvorderingen’. In de gesprekken hierover speelt ook het personeelstekort in de kinderopvangbranche een rol. Vragen of opmerkingen hierover kun je delen met de brancheorganisaties en VNG
- Oekraïne
 - Veel onduidelijk nog. Komt in volgende kring terug
 - [LOWAN](#): informatie voor scholen.
 - VNG forum: informatie/uitwisseling voor gemeenten
 - Sites van [BK](#) en [BMK](#) voor aanbieders ve/kdv/bsv.
 - Als er voorbeelden zijn van peutergroepen waar Oekraïense kinderen worden opgevangen, kun je dit doorgeven. Deze worden via deze sites ook gedeeld.
 - Of de kinderen vallen onder ve, is mede afhankelijk van de doelgroepdefinitie van jouw gemeente.
 - JGZ zal bij indiceren voor ve zeker een rol spelen, zodra ouders en kinderen zijn geregistreerd bij de gemeente.
 - Omdat in Oekraïne kinderen pas met 5 jaar naar school gaan, ontvangen aanbieders ook aanvragen van kinderen die al 4 zijn. De brancheorganisaties gaan hierover in overleg met GGD-GHOR. Gemeenten kunnen een uitzondering maken op hun subsidieregels (als daar een leeftijd in is genoemd voor peuteropvang) om ook deze kinderen binnen de subsidie peuteropvang mee te nemen; er is ook recht op kinderopvangtoeslag voor kinderdagopvang voor kinderen tussen 4 en 5. Oberon heeft 23 maart VNG ingeseind het vraagstuk 4 jarigen mee te nemen in de landelijke overleggen.
 - Voorbeeld [Taalklas](#) Nieuw-Lekkerland, waar nu Oekraïense leraren de leerlingen lesgeven.

SAMENWERKEN AAN DE KWALITEIT VAN VE

We zien dat er veel ontwikkelingen zijn die van invloed zijn op de kwaliteit van ve. Bijvoorbeeld:

- Coroneffecten: verwachte babyboom, uitval pm'ers door corona, vertragingen in de ontwikkeling van nieuwe instroom (sociaal-emotioneel of executieve functies)
- Personeelstekort binnen de kinderopvang, zorg, onderwijs etc
- Mogelijke groei in deelname door aanpassingen kinderopvangtoeslag
- Mogelijke wijzigingen in toezicht (samenwerking Inspectie en GGD) mede naar aanleiding van het rapport van [AEF](#).

De gemeenten en ve-aanbieders in deze kring geven aan dat vooral het personeelstekort en lage ouderbetrokkenheid van invloed zijn op de kwaliteit van ve. De ouderbetrokkenheid zeker ook door corona beïnvloed. Daarnaast merken de aanwezigen op dat de ontwikkelingsproblematiek op de groepen zwaarder is geworden.

In groepjes hebben gemeenten en aanbieders vervolgens met elkaar uitgewisseld op welke wijze blijvend samengewerkt kan worden aan de kwaliteit van ve. Hieruit kwamen onder andere de volgende tips of opmerkingen:

- Stel een gemeentelijk vve-coördinator aan
- Rol van samenwerkingsverband niet vergeten
- Blijf in gesprek met elkaar. Stel een structurele werkgroep gemeente, kinderopvang en onderwijs samen.
- Coulancregeling versoepeling wordt nu soms per gemeente anders toegepast, beter is dit landelijk goed af te spreken. Dit heeft Oberon 23 maart meegegeven aan de VNG.
- De aangekondigde verzwarende van de inspectie kan een goede impuls geven aan de kwaliteit, maar staat ook wel op gespannen voet met het personeelstekort.
- Kinderen met zorgproblematiek verzwaren de uitvoering van VE, goed als dit landelijk aangekaart en bij voorkeur ook opgelost gaat worden. Bij voorkeur een passende voorziening voor deze kinderen. Nu gaat dit vaak via lokale pilotprojecten/pionieren. Werk ook b.v. met proefplaatsingen, waardoor eerst kan worden gezien of het kind past in de VE-aanpak/en groep.
- Gemeenten wachten vaak nog op landelijke richtlijnen en zijn voorzichtig met zelf een koers bepalen. De VNG een grotere rol geven in het bieden van handvatten voor kwaliteitsverhoging VE?

STARTLEEFTIJD VE

Een aantal deelnemers had van te voren vragen ingediend, onder andere over de startleeftijd. Het wettelijk kader geeft aan dat starten vanaf 2 jaar mogelijk is. Maar de urennorm 960 uur geldt vanaf 2,5 jaar. Veelal wordt dat daarmee gezien als de startleeftijd.

Uit het GOAB-implementatie onderzoek blijkt dan ook dat meer dan 50% van de gemeenten 2,5 jaar hanteert als startleeftijd en dat de meerderheid plaats vindt in de peuteropvang (dus niet dagopvang).

Uit landelijk en internationaal onderzoek, samengevat in dit [rapport](#), blijkt dat een start tussen 2 en 3 het meest voordelig is voor de cognitieve, taal en sociale ontwikkeling van kinderen. In Noorwegen is gestart met 1,5 jaar en dat toont betere taalvaardigheden op 3-jarige leeftijd mits (educatieve) kwaliteit op orde is.

Hoe zit dat in deze kring? De helft start (met wennen) voor 2,5 en de andere helft met 2,5 jaar. Een gemeente gaat vanuit de NPO-middelen een pilot uitvoeren waar kinderen uit de peuteropvang die extra ondersteuning nodig hebben, vanaf 2 jaar 4 dagdelen ve gaan volgen. Uit het gesprek blijkt dat redenen om eerder te starten vooral liggen rondom preventie, meer blootstelling. Terwijl een latere start vooral is ingegeven door vraagstukken rondom financiën, wachtlijsten en personeelstekort of omdat ouders meer dagdelen op jonge leeftijd niet zien zitten. Er zijn ook gemeenten waar de aanbieder(s) in alle groepen en het kinderdagverblijf het ve-programma aanbiedt, waardoor kinderen hierdoor vanaf jonge leeftijd al extra ontwikkelingsgerichte ondersteuning krijgen. Hierdoor is er bewust gekozen om de startleeftijd voor extra uren ve op 2,5 jarige leeftijd te houden.

SAVE THE DATE

De volgende kenniskring (voor gemeenten) wordt op 21 juni 2022 gehouden van 10 tot 12. We gaan er op dit moment vanuit dat dit fysiek in Utrecht zal zijn. Deze kring is dan een uurtje GOAB en een uurtje NPO.

Overige bijeenkomsten, webinars e.d. zijn te vinden op www.goab.eu. Verslagen van eerdere bijeenkomsten zijn op de site terug te vinden, net als handreikingen en verdere informatie.

Mist een collega op onze GOAB-contactlijst of staat er een oud-collega op? Laat het weten via aketelaar@oberon.eu